

Dönem : 1
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 221

Anayasa Mahkemesinin Kuruluş ve Yargılama usulleri hakkındaki 22 . 4 . 1962 tarihli ve 44 sayılı Kanuna bâzı hükümler eklenmesine ve kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet ve Plân komisyonları raporları (1/410)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 1834/658

19 . 2 . 1963

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Anayasa Mahkemesince hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunun 18 . 1 . 1963 tarihli toplantısında kararlaştırılan «Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama usulleri hakkındaki 22 . 4 . 1962 tarihli ve 44 sayılı Kanuna bâzı hükümler eklenmesine ve kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı» ile gerekçesi, ilişkileriyle birlikte ekli olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü
Başbakan

G E R E K Ç E

A) Anayasa Mahkemesi Kuruluş Kanununa bağlı kadro cetvelinde steno bilen kaydını taşıyan başkâtiplikler ile zabıt kâtipliklerine çeşitli gazetelerle yapılan ilânlara rağmen istekli çıkmamıştır. İstenilen derecede steno bilenler gerek resmî dairelerde ve gerekse özel kurumlarda fazla maaş ve ücretlerle iş bulmakta ve ayrıca maaşlarından başka ödenekler almakta olduklarından, Teadül Kanununa göre kazandıkları derece maaşları ile verilecek görevlere rağbet etmemektedirler.

Duruşmalarda zabıtların steno ile tutulması zorunluğu karşısında Büyük Millet Meclisi stenograflarından birkaçının zabıt kâtipliği görevini vekâleten yapmaları hususunda Meclis Başkanlığına baş vurulmuş ise de, mevcut elemanların toplantılara ancak yetişebildikleri gerekçesiyle menfi cevap karşısında kalınmış ve yalnız, steno kursunu bitireceklerden, 9 ay sonra faydalanılabileceği bildirilmiştir.

Anayasa Mahkemesi (Steno bilen) başkâtip ve zabıt kâtipliği kadroları cazip bir hale getirilmediği takdirde bu kadrolara memur tâyininin imkânsız olduğu anlaşılmıştır.

Öte yandan mahkemenin faaliyeti ile yakından ilgisi bulunan başkâtiplerle zabıt kâtiplerinin, çalışma saati ile bağlı olmaksızın, vazife görecekleri tabii olduğundan bunlara maaşlarından ayrı olarak fazla çalışmalarına karşılık ödenek verilmesi hak ve adalete uygun düşecektir.

B) Mahkemede görev alan diğer memurlar da duruşmaların devam ettiği zamanlarda normal çalışma saati ile bağlı olmaksızın vazife göreceklerdir.

Çalışma tarzı, diğer devlet dairelerine göre değişik ve özel durum arz eden mahkemenin, görevlerini zamanında ve düzen içinde yapabilmesi, memurlarının kalifiye personelden teşkiline bağlı olduğu kadar bu memurların çalışma saatleri dışında da görevleri başında bulunmalarını gerektirecektir.

Anayasa Mahkemesine bu şartlar altında memur sağlanması için bu vazifelerin diğer dairelerdeki emsallerine nazaran cazip bir hale konularak verimi artırmak üzere 16 kişiden ibaret olan bu memurlara maaşlarından ayrı, bir miktar ödenek verilmesi hizmetin sürat ve selâmetle ifası bakımından isabetli olacaktır.

Bu gibi ödenekler Büyük Millet Meclisi memurlarına yerildiği gibi 5 . 7 . 1962 ve 60 sayılı Kanunla Yargıtayda ve genel mahkemelerde çalışan memurlar için de kabul edilmiş bulunmaktadır.

Kaldığı, bulunacak elemanların dahi, bir süre sonra, daha uygun şartlar altında iş veren genel mahkemelere veya Yargıtaya nakillerini önlemek imkânsız olacaktır.

Bu sebepler dolayısıyla steno bilen başkâtiplere 400 steno bilen zabıt kâtiplerine 325 lira ödenek verilmesi ve kadro maaşlarıyla tâyinlerinin sağlanabilmesi için, bunların 3656 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine tabi tutulması diğer maaşlı kadrolarda bulunan memurlara da derecelerine göre aylık ödenek verilmesi uygun görülmektedir;

44 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetveldeki iki başkâtip ile on aded zabıt kâtipliği kadrolarına (steno bilen) kaydı konulmuş olduğundan bunlardan üçünden (steno bilen) kaydının kaldırılması, steno bilmiyen ve fakat uzun süre mahkemelerde başkâtiplik ve zabıt kâtipliği yapmış, muameleye, mahkeme ve dosyaların tanzim ve muhafazası usullerine vâkıf ve kendilerinden istifade edilebilecek memurların bu kadrolara tâyinlerini mümkün kılacaktır.

Bu mahzurların giderilmesi ve bu gibi elemanlardan istifade edilmesi amacıyla mevcut 1 100 lira maaşlı başkâtipliğin birinden ve 800 lira maaşlı zabıt kâtipliği kadrolarını ikisinden (steno bilen) kaydının kaldırılması icabettir.

Bu maksatla ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/410
Karar No. : 67

16 . 4 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri hakkındaki 22 . 4 . 1962 tarihli ve 44 sayılı Kanuna bazı hükümler eklenmesine ve kanuna bağlı 1 sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı komisyonumuza havale edilmekle Hükümet temsilcileri hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Gerekçede izah olunan hususlar komisyonumuzca da vârit görülmüş ve binnetice tasarı başlık ve maddeler Hukuk tekniğine uygun olarak tadil ve redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

Maddeler

Kanunun adı «Hukuk tekniğine uygun olarak» Anayasa Mahkemesinin kuruluşu ve yargılama usulleri hakkındaki 22 . 4 . 1962 tarihli ve 44 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna 3 madde eklenmesine dair kanun.

Madde 1. — Tasarının 3 ncü maddesi 1 ncı madde olarak; «Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri hakkındaki 44 sayılı Kanuna bağlı (1) Sayılı cetvelde mevcut kadrolardan, ilişik (1) Sayılı cetvelde gösterilenler kaldırılmış ve yerine ilişik (2) sayılı cetveldeki kadrolar konulmuştur.» şeklinde kabul edilmiştir.

Madde 2. — İkinci madde; Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri hakkındaki 44 sayılı Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir.»

Ek madde 1. — Tasarının birinci maddesi ek 1 neî madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Ek madde 2. — Tasarının 2 neî maddesi ek 2 neî madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Ek madde 3. — Tasarının 4 neî maddesi ek 3 neî madde olarak aynen kabul edilmiştir.» şeklinde redaksiyona tabi tutularak ve hukuk tekniğine uygun hale getirilerek kabul edilmiştir.

Geçici madde 1. — Tasarının geçici birinci maddesi; «Bu kanuna göre 1963 malî yılında tediyesi gereken ödenekler; Anayasa Mahkemesi 1963 yılı bütçesinin 201 neî bölümünün 10 neî maddesi ile 219 neî bölümünde mevcut ödenekten ve kadro tasarrufundan ödenir.» şeklinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Madde 3. — Tasarının 5 neî maddesi 3 neî madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 4. — Tasarının 6 neî maddesi 4 neî madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere, Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Komisyonu

Başkanı	Başkanvekili	Sözeü	Kâtip
Denizli	Erzurum	Giresun	İzmir
H. Oral	N. Diler	A. Cüceoğlu	M. Uyar
İstanbul	Kayseri	Kayseri	Maras
İ. H. Tekinel	A. Aras	M. Göker	H. F. Evliya

İmzada bulunamadı

Siirt

C. Aydın

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Bütçe ve Plân Komisyonu

Esas No. : 1/410

Karar No. : 79

29 . 5 . 1963

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama usulleri hakkındaki 22 . 4 . 1962 tarihli ve 44 sayılı Kanuna bâzı hükümler eklenmesine ve kanuna bağı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı ve Adalet Komisyonu raporu Komisyonumuza havale edilmiş olmakla Anayasa Mahkemesi ve Maliye Bakanlığı temsilcileri hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

Tasarı gerekçesinde de belirtildiği üzere;

1. Anayasa Mahkemesi üyeleri ve raportörleri haricinde kalan Başkâtip, zabıt kâtipi ve diğer memurlara 500 liradan 100 liraya kadar ödenek verilmesini,

2. 44 sayılı Kanuna bağı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasını,

3. Geçici madde ile de 1963 bütçe yılında bu ödeneklerin ne suretle ödeneceğini, ihtiva etmektedir.

Anayasa Mahkemesi için 44 sayılı Kanunla alınan kadrolarda steno bilen 5 neî dereceden (1) aded Başkâtip ile 7 neî dereceden (2) aded zabıt kâtipi kadrosu mevcuttur.

Bu evsafa başkâtip ve zabıt kâtipi bulmak şimdiye kadar mümkün olmadığından her iki kadrodaki (steno bilir) kaydının kaldırılarak meslekten yetişmiş ehliyetli elemanların alınarak işlerin yürütülmesi sağlanmış olacaktır.

Diğer taraftan bütün yargı organlarındaki zâbit kâtipi ve başkâtiplere 60 sayılı Kanunla ödenek verildiği için Yüksek Mahkemenin aynı evsaftaki personeline de emsalleri gibi ödenek verilmesi icab etmektedir.

Bu sebeple tasarı komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiş ve Adalet Komisyonunun metni müzakereye esas tutularak maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Ek 1 nci madde ile verilecek ödenek cetvelinin kadro esasına göre tesbiti yerine memuriyet unvanlarıyla gösterilmesi, ayrıca diğer yargı organlarındaki personel ile bir fark meydana getirilerek huzursuzluğa meydan verilmemesi uygun görüldüğünden (3) sayılı cetvel komisyonumuzca yeniden hazırlanmıştır.

Bunun neticesi olarak da ek 1 nci maddenin ikinci fıkrasına lüzum görülmediğinden metinden çıkarılmıştır.

(1) ve (2) sayılı cetveller ile diğer maddeleri ve geçici 1 nci maddesi de geçici madde olarak aynen kabul edilen kanun tasarısı, yüksek mahkemenin lüzumlu personelini tamamlayarak faaliyetini hızlandırması için, öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Hatay Ş. İnal	Başkanvekili Balıkesir Muhalefet şerhi ilişiktir. F. İslimyeli	Sözcü Ordu A. H. Onat	Kâtip Yozgat Muhalefet şerhi ilişiktir. V. Uyar
Aydın O. Apaydın	Aydın I. Sezgin	Balıkesir Söz hakkım saklı A. A. Bolak	Çanakkale Ş. İnan
Giresun Söz hakkım mahfuz I. E. Kılıçoğlu	Gümüşane S. Savacı	Hatay A. S. Hocaoğlu	İstanbul A. Oğuz İmzada bulunamadı
İzmir N. Mirkelâmoğlu İmzada bulunamadı	Kars K. Okyay	Kastamonu Söz hakkım mahfuz S. Keskin	Kırşehir A. Bilgin İmzada bulunamadı
Konya İ. Baran İmzada bulunamadı	Konya R. Özal	Maras E. Kaplan İmzada bulunamadı	Maras Söz hakkım mahfuz A. Karaküçük
Sakarya N. Bayar	Siirt A. Yaşa	Trabzon A. Şener	

Muhalefet şerhi

Müşabih hizmetleri ifa eden ve aynı vasıf, ehliyet ve formasyonu gerektiren hizmetlerde çalışan personele farklı tazminat verilmesi, personel rejiminin temel prensiplerine aykırıdır.

Bu itibarla, Yargıtay ve Danıştay gibi müesseselerde ayda (75) lira tazminat verilen mübaşirlere (100) lira ödenek tahsisine muhalif bulunmaktayım.

Balıkesir
F. İslimyeli

Yozgat
V. Uyar

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Anayasa Mahkemesinin kuruluşu ve yargılama usulleri hakkındaki 22 . 4 . 1962 tarihli ve 44 sayılı Kanuna bâzı hükümler eklenmesine ve kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Anayasa Mahkemesi kadrolarından maaş alan ve üyelerle raportörler dışında kalan memurlara ilişkin cetvelde yazılı miktarlarda ödenek verilir.

Ödenek miktarına, kadro maaşları ve buldukları kadrodan aşağı derecede maaş alanlar için aldıkları maaş derecesi esas tutulur.

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı ödeneğin tediye şekli ve şartları hakkında 5017 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

MADDE 3. — 44 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde mevcut kadrolardan, ilişik (1) sayılı cetvelde gösterilenler kaldırılmış ve yerine ilişik (2) sayılı cetveldeki kadrolar konulmuştur.

MADDE 4. — 3656 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi (Anayasa Mahkemesi steno bilen başkâtip ve zabıt kâtipleri) hakkında da uygulanır.

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Anayasa Mahkemesinin kuruluşu ve yargılama usulleri hakkındaki 22 . 4 . 1962 tarihli ve 44 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna 3 madde eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Anayasa Mahkemesinin kuruluşu ve yargılama usulleri hakkındaki 44 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde mevcut kadrolardan, ilişik (1) sayılı cetvelde gösterilenler kaldırılmış ve yerine ilişik (2) sayılı cetveldeki kadrolar konulmuştur.

MADDE 2. — Anayasa Mahkemesinin kuruluşu ve yargılama usulleri hakkındaki 44 sayılı Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir :

Ek madde 1. — Tasarının birinci maddesi ek 1 nci maddede olarak aynen kabul edilmiştir.

Ek madde 2. — Tasarının ikinci maddesi ek 2 nci maddede olarak aynen kabul edilmiştir.

Ek madde 3. — Tasarının 4 ncü maddesi ek 3 ncü maddede olarak aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Anayasa Mahkemesinin kuruluşu ve yargılama usulleri hakkındaki 22 . 4 . 1962 tarihli ve 44 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna üç madde eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Adalet Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Adalet Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ek madde 1. — Anayasa Mahkemesi kadrolarından maaş alan ve üyelerle raportörler dışında kalan memurlara ilişkin (3) sayılı cetvelde yazılı miktarlarda ödenek verilir.

Ek madde 2. — Tasarının 2 nci maddesi ek 2 nci maddede olarak aynen kabul edilmiştir.

Ek madde 3. — Tasarının 4 ncü maddesi ek 3 ncü maddede olarak aynen kabul edilmiştir.

Hü.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanuna göre 1962 bütçe yılında verilecek ödenekler 20.6.1962 tarihli ve 54 sayılı Kanunla kabul olunan olağanüstü ödenekten ödenir.

MADDE 5. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

18.2.1963

Başbakan
İsmet İnönü
Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
E. Alioan
Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
H. Dincer
Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
T. Feyzioğlu
Devlet Bakanı
A. Ş. Ağanoğlu
Devlet Bakanı
R. Aybar
Devlet Bakanı
N. Ökten

Adalet Ko.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanuna göre 1963 yılında tediyesi gereken ödenekler; Anayasa Mahkemesi 1963 yılı bütçesinin 201 nci bölümünün 10 ncu maddesi ile 219 ncu bölümünde mevcut ödenekten ve kadro tasarrufundan ödenir.

MADDE 3. — Tasarının 5 nci maddesi 3 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 6 ncı maddesi 4 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Adalet Bakanı
A. K. Yörük
Millî Savunma Bakanı
İ. Sancar
İçişleri Bakanı
H. O. Bekata
Dışişleri Bakanı
F. C. Erkin
Maliye Bakanı
F. Melen
Millî Eğitim Bakanı
Ş. R. Hatipoğlu
Bayındırlık Bakanı
İ. Seçkin
Ticaret Bakanı
M. Ete

B. Ko.

GEÇİCİ MADDE — Adalet Komisyonunun geçici 1 nci maddesi geçici madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 5 nci maddesi 3 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 6 ncı maddesi 4 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Sa. ve So. Y. Bakanı
Y. Azizoglu
Güm. ve Tekel Bakanı
O. Öztrak
Tarım Bakanı
M. İzmen
Ulaştırma Bakanı
R. Öçten
Çalışma Bakanı
B. Ecevit
Sanayi Bakanı
F. Çelikbaş
Basın - Yayın ve Turizm Bakanı
C. T. Karasapan
İmar ve İskân Bakanı
F. K. Gökay

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

Ödenek cetveli

Kadro derecesi veya vazife unvanı	Aylık ödenek
Derece 3	500
» 4	300
» 5, 6, 7	250
» 8 ve daha aşağı	150
Steno bilen Başkâtip	400
» » Zabıt Kâtibi	325
Mübaşir	100

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
5	Başkâtip (Steno bilen)	1	1 100
7	Zabıt Kâtibi (Steno bilen)	2	800

[2] SAYILI CETVEL

5	Başkâtip	1	1 100
7	Zabıt Kâtibi	2	800

Adalet Komisyonunun değiştirilmesine bağlı cetveller

Ödenek cetveli

Kadro derecesi veya vazife unvanı	Aylık ödenek
Derece 3	500
» 4	300
» 5, 6, 7	250
» 8 ve daha aşağı	150
Steno bilen Başkâtip	400
» » Zabıt Kâtibi	325
Mübaşir	100

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
5	Başkâtip (Steno bilen)	1	1 100
7	Zabıt Kâtibi (Steno bilen)	2	800

[2] SAYILI CETVEL

5	Başkâtip	1	1 100
7	Zabıt Kâtibi	2	800

*Bütçe ve Plân Komisyonunun deęiştirisine
bağlı cetveller*

[1] SAYILI CETVEL

Adalet Komisyonunun (1) sayılı cetveli ay-
nen kabul edilmiştir.

[2] SAYILI CETVEL

Adalet Komisyonunun (2) sayılı cetveli ay-
nen kabul edilmiştir.

[3] SALILI CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Aylık ödenek
3	Genel Sekreter	500
4	Genel Sekreter Yardımcısı	250
5	Kararlar Müdürü	200
	Başkâtip (steno bilen)	300
	Zabıt Kâtibi (steno bilen)	250
	Başkâtip	150
	Zabıt Kâtibi ve diğer memurlar	100
	Mübaşir	100